

Evaluering af Den Almene Forsøgspulje

Delundersøgelse C:

Formidlingen af forsøgspuljens resultater

Hans Kristensen
31. januar 2019
Rettet 5. marts 2019

Indholdsfortegnelse

Forord.....	2
Den Almene Forsøgspulje og AlmenNets formidling.....	2
AlmenNets hjemmeside.....	3
AlmenNets nyhedsbreve.....	8
Almen Nets netværksmøder.....	9
AlmenNets ERFA-møder.....	9
AlmenNets ambassadør ordning og webinarer.....	11
AlmenNets konferencer.....	12
Forsøgspuljens gennemslag til praksis.....	13
Sammenfattende vurdering af formidlingen af forsøgspuljens resultater.....	14
Bilag: Interviewpersoner.....	16
<i>Deltagere i fokusgruppeinterviewene</i>	16
<i>Nøglepersoninterview</i>	16
<i>Telefoninterview</i>	16

Forord

Evalueringen af Den Almene Forsøgspulje består af tre delundersøgelser og en sammenfattende rapport. Delundersøgelse A, der blev afsluttet d. 15.12.2018, giver et overblik over forsøgspuljens resultater. I Delundersøgelse B er kvaliteten af 14 udvalgte, afsluttede projekter blevet bedømt. Endelig ønsker ministeriet at nærværende Delundersøgelse C skal vurdere formidlingen af forsøgspuljens resultater på fire områder:

- AlmenNets hjemmeside
- AlmenNets ERFA-møder
- AlmenNets ambassadør ordning
- AlmenNets konferencer

Evalueringen skal så vidt det er muligt være både kvantitativ og kvalitativ. I den kvantitative del skal antal besøg på hjemmesiden og antal deltagere i ERFA møderne opgøres. Endvidere skal ambassadør ordningens udbredelse og antallet af konferencer, hvor forsøgspuljeprojekter har været præsenteret, gøres op. I den kvalitative del gennemføres to fokusgruppeinterview, hvor der søges svar på spørgsmålet om kvaliteten af formidlingen og projekternes gennemslag til praksis.

Den Almene Forsøgspulje og AlmenNets formidling

Det besluttedes allerede i 2012 at overlade formidlingen af Den Almene Forsøgspuljes projekter til AlmenNet, da AlmenNet allerede på det tidspunkt havde etableret en velfungerende hjemmeside, hvor AlmenNets egne projekter blev lagt op. Det blev også set som en fordel, at AlmenNet også havde en etableret mødepraksis med præsentation af AlmenNets egne udviklingsprojekter. I første omgang blev forsøgspuljens projekter præsenteret i en portal, der lå som et link på AlmenNets hjemmeside. En tilsvarende portal var etableret for Realdanias initiativ Det Gode Boligliv. Efterhånden som Den Almene Forsøgspuljes projekter blev afsluttet, blev de – ud over at blive lagt på hjemmesiden – også medtaget i AlmenNets konferencer og andre møder helt på linje med AlmenNets egne udviklingsprojekter.

AlmenNets samlede virksomhed blev evalueret i 2014. Evalueringen var positiv for så vidt angår formidlingen på den daværende hjemmeside. Dog efterlystes en forenkling af projektpræsentationen og en bedre søgefunktion, for at hjælpe de besøgende igennem den allerede på daværende tidspunkt temmelig omfattende stofmængde. Denne anbefaling blev fulgt. Hjemmesiden blev moderniseret og som en del af forenklingen blev alle projekter – uanset finansieringskilde – præsenteret samlet på AlmenNets side. Dog er der blevet opretholdt et særligt opslag på hjemmesiden, hvor forsøgspuljen og dens projekter står samlet for sig selv.

En anden anbefaling i 2014 evalueringen var, at satse endnu stærkere på mundtlig formidling, ud fra erkendelsen af, at læsning af rapporter og lignende forudsætter at

”appetitten” er vakt ved en mundtlig præsentation. Denne opfordring er i udpræget grad blevet fulgt af AlmenNet. Møde- og konferenceaktiviteten har været meget høj. Det er kommet forsøgspuljeprojekterne til gode siden da, idet den mundtlige formidling af forsøgspuljens resultater har været tæt sammenvævet med formidlingen af resultaterne af AlmenNets egne udviklingsprojekter i ERFA-møder, netværksmøder og gennem ambassadørordningen og i konferencer. Det har været mødets eller konferencens tema, som har bestemt hvilke projekter, der indgik i programmerne for møde- og konferenceaktiviteterne – ikke ”finansieringskilden”.

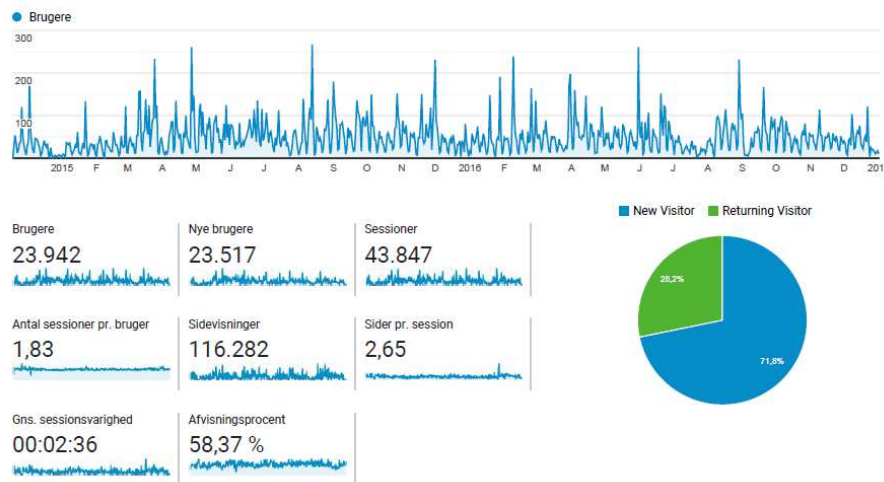
Evalueringen af forsøgspuljens formidling bliver således meget langt hen ad vejen en evaluering af AlmenNets generelle formidlingsindsats. Ud over de ovenfor nævnte fire hoveddele i evalueringen: Hjemmesiden, ERFA-møderne, ambassadør ordningen og konferencerne, er det værd at nævne, at AlmenNet løbende udsender nyhedsbreve til en bred kreds af abonnenter. Denne formidlingsaktivitet vil der også blive set på i det følgende. AlmenNets netværksmøder vil ligeledes blive omtalt, da de har en lidt anden karakter end både ERFA-møderne og konferencerne. Endelig omtales webinarerne, som er en netbaseret mødeform for AlmenNets ambassadører.

AlmenNets hjemmeside

AlmenNet havde allerede en hjemmeside i 2012, da det blev besluttet at lade forsøgspuljens formidling foregå via AlmenNet. Som nævnt blev der i første omgang oprettet en særlig portal på AlmenNets hjemmeside, hvorigennem man kunne komme videre til forsøgspuljens projekter. AlmenNets hjemmeside blev opgraderet i 2014. Denne opgradering førte til den form og det udseende, som hjemmesiden har i dag. Den væsentligste ændring var, at alle projekter – uanset om de var initieret og finansieret af Landsbyggefonden, AlmenNet, Ministeriet eller Realdania – præsenteres samlet, samtidigt med, at de også ligger tilgængelige på diverse undersider. Ved udgangen af 2018 lå der 277 projekter på hjemmesiden. Selve præsentationen af det enkelte projekt er gjort meget systematisk og let tilgængelig. Alle projekter der lægges op på hjemmesiden præsenteres med et kortfattet resumé af projektet med følgende hovedpunkter: Om projektet, Resultater og erfaringer, Materiale fra projektet og Fakta dvs. oplysninger om hvem der har lavet det, hvornår det er lavet og som regel også om finansieringskilden. Disse resumeer giver et meget hurtigt overblik over projektets indhold og kan typisk læses på 2-3 minutter.

I analysen af trafikken på hjemmesiden er der opstået et problem med adgangen til data fra perioden 25.1.2017 til 31.8.2018, idet en omlægning af AlmenNets hjemmeside omkring årsskiftet 2017/18, på grund af personaleskift og barselsorlov, ikke blev fulgt ordentligt op. Det gik ud over den løbende dataindsamling om trafikken på hjemmesiden i nævnte periode. Der foreligger således data for perioden 30.10.2012 – 24.1.2017 og igen fra 1.9.2018 – 31.12.2018. Det er valgt, at lægge hovedvægten i analysen på de nyeste tal for trafikken på hjemmesiden. Analysen er blevet foretaget af det konsulentfirma AlmenNet normalt trækker på, appstract.

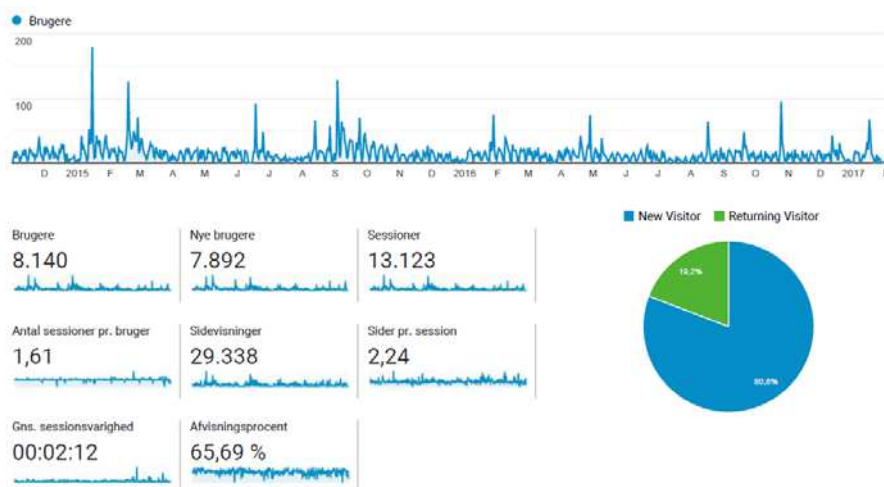
Indledningsvis kan nedenstående figurer vise, hvorledes besøgstillene (sessioner) var på henholdsvis AlmenNets nye hjemmeside og på Den Almene Forsøgspuljes hjemmeside fra november 2014 til januar 2017 opgjort på dagsbasis. Først besøgstillene på AlmenNets hjemmeside i figur 1.

Figur 1: Besøgstal på AlmenNets hjemmeside 2014-2017

Som det ses var der i alt 43.847 besøg på AlmenNets hjemmeside i denne godt to års periode. Det svarer til gennemsnitligt 58 besøg pr. dag. Som det også ses, er der meget store udsving fra dag til dag, med toppe der når op på 250-260 daglige besøg. AlmenNets sekretariat forklarer disse toppe med særlige begivenheder, som f.eks. lanceringen af en konference eller publicering af et nyt og særligt spændende projekt. Antallet af sidevisninger er på 116.282, hvilket giver et gennemsnit på 2,65 sidevisninger pr. besøg.

I nedenstående figur 2 vises til sammenligning besøgstillene på Den Almene Forsøgspuljes hjemmeside for samme periode, dvs. fra november 2014 til januar 2017.

Figur 2: Besøgstal på Den Almene Forsøgspuljes hjemmeside 2014 – 2017

Som det ses, var aktiviteten ikke overraskende mindre på forsøgspuljens hjemmeside end den var på AlmenNets. Der har været i alt 13.123 besøg på Den Almene Forsøgspuljes hjemmeside fra november 2014 til januar 2017. Det svarer til et gennemsnit på 17 besøg pr. dag. Som det også var tilfældet for AlmenNets hjemmeside er der nogle meget markante toppe på besøgskurven. Den højeste top, med tæt på 200 besøg, var d. 15. januar 2015, hvor der blev udsendt et nyhedsbrev med bl.a. oplysninger om en række nye forsøgspuljeprojekter. Antallet af sidevisninger var på 29.338, hvilket giver et gennemsnit på 2,24 sider pr. besøg.

Ud over, at der er færre besøgende på forsøgspuljens hjemmeside end på AlmenNets, så ligger antallet af sidevisninger pr. besøg lidt under antallet for AlmenNet. I vurderingen af besøgstillene på Den Almene Forsøgspuljes hjemmeside skal man være opmærksom på, at besøgstillene sandsynligvis undervurderer interessen for forsøgspuljens projekter, idet projekterne jo også er tilgængelige i projektbiblioteket på AlmenNets hjemmeside. En interesseret bruger behøver ikke åbne den underside, hvor alene forsøgspuljeprojekterne ligger, men kan læse dem allerede på AlmenNets del af hjemmesiden.

På grund af datamanglen for 2017 og en del af 2018 kan udviklingen i trafikken på hjemmesiden ikke følges i denne periode. Men trafikken i 4. kvartal 2018 kan opgøres og kan give et billede af, hvorledes situationen er på nuværende tidspunkt. Først kastes et blik på antallet af besøg mv. på AlmenNets hjemmeside og på Den Almene Forsøgspuljes underside i perioden 1.10. – 31.12.2018 i tabel 1.

Tabel 1: Hjemmesidetrafikken for AlmenNet og Den Almene Forsøgspulje i 4. kvartal 2018

	AlmenNet	Forsøgspuljen
Besøg	4.665	825
Sidevisninger	7.857	1.494
Afvisninger	28%	29%
Sidevisninger pr. besøg	1,68	1,81
Downloads af publikation	1.160	509
Downloads pr. besøg	0,25	0,62

Også her fremgår det, at der er langt flere besøg på AlmenNets hjemmeside end på forsøgspuljens underside. Der var 4.665 besøg i alt, hvilket giver et gennemsnit på 51 besøg pr. dag. Det er ikke overraskende, da det som nævnt typisk er den man åbner først. Men der er dog 825 besøg på forsøgspuljens egen hjemmeside i 4. kvartal 2018, dvs. ca. 9 besøg pr. dag. Selvom det er en halvering af besøgstallet pr. dag i forhold til gennemsnittet for 2014-2017, er dog ganske pænt i en periode, hvor der ikke har været nye projekter eller andre begivenheder, som har gjort specielt opmærksom på forsøgspuljens eksistens.

I nedenstående tabel 2 uddybes sammenligningen af nutidens besøg mv. på forsøgspuljens hjemmeside med aktiviteten i 2014. Sammenligningen tager udgangspunkt i 4. kvartal 2014 som sammenholdes med 4. kvartal 2018.

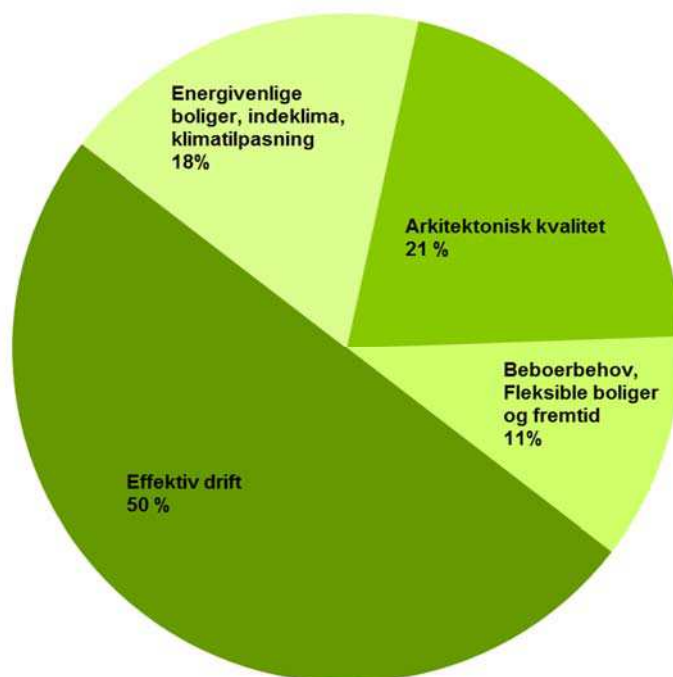
Tabel 2: Hjemmesidetrafikken for Den Almene Forsøgspulje i 4. kvartal 2014 og 2018

	4. kvartal 2014	4. kvartal 2018
Besøg	891	825
Sidevisninger pr. besøg	2,22	1,81
Gennemsnitlig besøgstid	1 min. 46 sek.	5 min. 34 sek.
Afvisninger	65%	29%

Der er ikke nogen stor forskel i antallet af besøgende i de to år, men en lille nedgang i antallet af sidevisninger pr. besøg. Det står i skarp kontrast til, at der er en markant positiv udvikling i engagementet på hjemmesiden. Andelen af afvisninger er faldet fra 65% til 29% fra 2014 til 2018. Det betyder, at langt færre besøgende stopper efter kun at have set én side (afvisninger). Det er også meget positivt, at de besøgende er betragteligt længere inde på hjemmesiden i 2018, nemlig i gennemsnit i 5 min. og 34 sek. mod tidligere i 2014, hvor de kun var inde i gennemsnitligt 1 min. og 46 sek.

Også her er der en mulig fejlkilde. Nærværende evaluering af forsøgspuljen hentede en stor del af sine oplysninger på forsøgspuljens hjemmeside i netop 4. kvartal 2018. Evaluator havde ret lange besøg og adskillige downloads. Denne trafik har sandsynligvis bidraget til at trække besøgstal og besøgstid noget op i 4. kvartal af 2018.

Hjemmesidestatistikken kan også vise noget om, hvilke af de fire faglige målsætninger for forsøgspuljen, som har tiltrukket flest besøgende. Figur 3 er baseret på antallet af sidevisninger i 4. kvartal 2018. Sidevisningerne for forsøgspuljens projekter er fordelt på forsøgspuljens fire målsætninger. Figuren viser en meget ulige fordeling af brugernes opmærksomhed på de fire hovedområder i 4. kvartal 2018. Med 50% af alle sidevisningerne for projekterne indenfor hovedområdet Effektiv drift scorer dette område klart højest i brugernes opmærksomhed. Antallet af sidevisninger skal naturligvis sammenholdes med andelen af forsøgspuljeprojekter indenfor området. Effektiv drift omfatter 36% af projekterne, så der er en klar overgennemsnitlig interesse for dette område. Overraskende nok er det hovedområdet Arkitektonisk kvalitet, som med 21% af sidevisningerne har den næsthøjeste opmærksomhed. Andelen af sidevisninger svarer fuldstændigt til forsøgspuljens andel af projekter om Arkitektonisk kvalitet, som også er på 21%. Sidevisningerne for Energivenlige boliger er på 18%, mens 26% af projekterne falder i denne kategori. Det viser lidt overraskende en behersket interesse for et fagligt område, som ellers er højaktuelt. For hovedområdet Beboer behov udgør sidevisningerne kun 11%, hvilket er et lavt tal, sammenholdt med at 17% af projekterne hører til dette område.

Figur 3: Sidevisninger for Den Almene Forsøgspulje fordelt på de fire faglige målsætninger for forsøgspuljen, 4. kvartal 2018

Endelig kan hjemmesidestatistikken vise både besøgstal og sidevisningerne for forsøgspuljens enkelte projekter. I nedenstående oversigt vises gennemsnitstal pr. måned for 4. kvartal 2018 for de 10 mest besøgte forsøgspuljeprojekter på almennets hjemmeside.

Med undtagelse af projektet om Beboernudging fra 2017, som var en suveræn topscorer med 39 besøg og 46 sidevisninger, ligger tallene selv for disse ”top-ti” projekter ret lavt med 7-12 besøg og 7-14 sidevisninger i gennemsnit pr. måned. For over halvdelen af de øvrige forsøgspuljeprojekter uden for top-ti listen ligger både besøgstallene og sidevisningerne på under 3 pr. måned.

Det samlede billede der tegner sig for hjemmesidetraffikken er, at stor opmærksomhed omkring en begivenhed, og måske også et projekt, med 2-300 besøgende på en dag er et kortvarigt fænomen. Opmærksomheden holder kun i få dage. Men på den anden side kan der, selv nogle år efter et projekts introduktion på hjemmesiden, være – eller genopstå – interesse for projektet med, om ikke daglige besøg, så dog besøg op til 7 til 12 gange om måneden. Hjemmesiden er således kun lejlighedsvis en sprudlende nyhedskanal. Den er snarere vigtig som et klogt bibliotek, hvor man kan søge oplysninger når behov opstår. Denne biblioteksfunktion blev omtalt som meget værdifuld af flere af deltagerne i fokusgruppeinterviewene.

Tablet 3: Gennemsnitlige månedlige besøgstal og sidevisninger for de 10 mest besøgte forsøgspuljeprojekter i 4. kvartal 2018

	Projekt nr.	Slut år	Besøg	Sidevisninger
Beboernudging	-	2017	39	46
eDrift	66	2017	12	14
Når renten stiger	-	2018	11	12
Dialog- og prioriteringsværktøj for bæredygtigt byggeri	70	2017	10	11
Digitalt værktøj til effektivisering	68	2017	8	9
Dynamiske varmeregnskaber	13+24	2014	7	9
Beboerapp til smart drift	-	2015	8	8
Almenbolig+	8	2016	8	8
Analyse og udvikling af drifts- og vedligeholdelsesplaner	-	2016	7	8
Digital selvbetjening	67	2018	7	7

AlmenNets nyhedsbreve

AlmenNet udsender nyhedsbreve hver 14. dag med 3-5 forskellige nyheder af særlig interesse for de almene boligorganisationer. Nyhederne spænder over et bredt fagligt felt og inkluderer også præsentationen af nye publicerede projektrapporter fra f.eks. forsøgspuljen. Der har endnu aldrig manglet ”stof” til nyhedsbrevene – snarere tvært imod. Udover de ordinære nyhedsbreve udsendes der særskilte nyhedsbreve med invitationer til AlmenNets egne og til andres kurser og konferencer.

Der er aktuelt 875 abonnenter tilknyttet nyhedsbrevene. Abonnenterne omfatter både almene boligorganisationer, som er medlemmer af AlmenNet, og boligorganisationer som ikke er det. Dertil kommer myndigheder og samarbejdspartnere samt en række enkeltpersoner, konsulenter mv.

AlmenNet er ikke ene om at udsende nyhedsbreve. Der udsendes en næsten uoverskuelig mængde af nyhedsbreve. Så selv om ideen er god – og nærmest uundværlig, hvis man vil gøre opmærksom på sine aktiviteter – så er det (desværre for afsender) ikke sikkert, at

ens nyhedsbrev bliver læst. En opgørelse lavet for AlmenNet viser, at næsten halvdelen af abonnenterne klikker på nyhedsbrevene, men at kun godt hver fjerde åbner dem. Selvom det lyder af lidt, så er det dog betydeligt bedre end de tilsvarende tal for sammenlignelige nyhedsbreve. Kampen om opmærksomheden er hård på nettet.

Almen Nets netværksmøder

I evalueringen af AlmenNet fra 2014 blev det beskrevet, hvorledes AlmenNet allerede tidligt (fra ca. 2007) i sin virksomhed etablerede to faglige netværk, et Øst og et Vest Netværk. Hovedaktørerne i netværkene var projektlederne for igangværende og afsluttede AlmenNet udviklingsprojekter. Netværksmøderne udviklede sig over årene fra at omhandle projekt- og resultatpræsentationer til i højere grad at være faglige ekskursioner, hvilket ikke er en dårlig formidlingsform, men nok med en lidt mindre faglig tyngde end de oprindelige netværksmøder.

Netværksmøderne er blevet opretholdt nogenlunde i samme form, men uden skellen mellem Øst og Vest. De arrangeres af den boligorganisation, som har et projekt eller en aktivitet, som man gerne vil vise frem. Der indgår stadig en faglig ekskursion i netværksmøderne, hvilket deltagerne normalt sætter meget pris på. Netværksmøderne holdes som heldags arrangementer 3-4 gange om året. Der har været afholdt 12 netværksmøder siden 2014, og i 4 af disse har forsøgspuljeprojekter indgået. Da netværksmøderne finder sted hos værtsorganisationen afholdes de mange forskellige steder i landet. De er landsdækkende og åbne for alle, men geografien sætter normalt grænser for deltagerkredsen. Deltagertallet ligger som regel på omkring 40 personer.

Netværksmødernes store styrke er, at de ”ryster” folk sammen. Man lærer hinanden at kende på en mere intensiv måde under en ekskursion end i et kursus. Og dette sammenhold åbner for gensidig erfaringsudveksling om både succeser og knapt så lykkelige erfaringer.

AlmenNets ERFA-møder

AlmenNets ERFA-møder var allerede etableret før evalueringen i 2014. ”Adgangsbilletten” til en ERFA-gruppe var, at deltagerne mødte op med egne erfaringer vedrørende gruppens faglige tema. Det fungerede godt i nogle år. Det viste sig imidlertid helt afgørende, at der var en ildsjæl til at køre ERFA-gruppen. Når ildsjælen brændte ud, gik aktiviteten i stå. Det var sket i alle de 6 ERFA-grupper som eksisterede på papiret i 2014. Så på daværende tidspunkt var ERFA-grupperne i AlmenNet regi så inaktive, at de blev betegnet som ”slumrende”.

Imidlertid reaktiveredes ERFA aktiviteterne ved en målrettet indsats fra AlmenNets, BLs og DriftsNets side. Det er nu AlmenNets sekretariat, der arrangerer ERFA-møderne. ERFA-møderne afholdes normalt i ”serier” på fire møder med samme tema i Aalborg, Skanderborg, Middelfart og København. Et par gange har de også været afholdt i

henholdsvis Kolding og Fredericia. Mødeaktiviteten fra 2014 og frem fremgår af nedenstående tabel.

Tabel 4: ERFA-møder fra 2014 til 2018

	Tema	Antal møder	Antal deltagere	Præsentation af forsøgspulje-projekter
2014	Arbejdsmiljø ansvar	3	85	
2015	LAR	3	91	x
	Effektiv drift	3	109	x
	Fra byggeri til drift	4	150	
	Spar på energien	4	121	x
2016	Tryghed og sikkerhed	4	92	x
	Fremtidsanalyse og afdelings analyse	4	124	
	Effektiv drift	5	208	x
	Helhedsplaner	4	113	
2017	Genhusning	4	152	
	Digitalisering byggeri/drift	4	111	
	Ressourcestyring	4	166	x
	Fremtidens almene bolig	4	109	
2018	Sociale renoveringer	4	97	x
	Samdrift og Lean ledelse	4	127	x
	Digital selvbetjening	4	140	x
I alt		63	1995	

Siden reaktiveringen i 2014 har der frem til udgangen af 2018 været afholdt ikke mindre end 63 ERFA-møder. I 34 af disse møder er der blevet fremlagt resultater fra Den Almene Forsøgspulje. Det samlede antal deltagere i ERFA-møderne har været på 1.995. I de møder, hvor forsøgspuljens resultater har indgået, har der været 1.151 deltagere. Antallet af mødedeltagere i hvert møde har varieret mellem 20 og 40, med et gennemsnitligt deltagerantal på 32. Det er en mødestørrelse, som giver en ret intensiv kontakt mellem oplægsholderne og deltagerne. ERFA-møderne er en overordentlig betydningsfuld formidlingsaktivitet, som ofte åbner for en efterfølgende læsning af en eller flere af de rapporter, der ligger bag mødet. I fokusgruppeinterviewene blev disse møder da også omtalt meget positivt af deltagerne.

AlmenNets ambassadør ordning og webinarer

I erkendelse af, at det er svært at trænge igennem til de ansatte i de almene boligorganisationer med den viden der opbygges i udviklings- og forsøgsprojekter, blev det efter 2014-evalueringen besluttet, at oprette en ”ambassadør ordning”. Ideen er, at der, i så mange boligorganisationer som muligt i AlmenNets medlemskreds, udpeges én person, som påtager sig at være formidler mellem den viden, der opsamles i AlmenNet og vedkommendes egen organisation. Det er denne funktionen, der har givet anledning til den prestigefyldte titel: Ambassadør. Rollen er både kvalifikations- og tidskrævende, og kan være svær at indpasse i en normal ansættelse i en boligorganisation, så antallet af ambassadører har svinget lidt op og ned. Men ved udgangen af 2018 er det dog lykkedes, at få ambassadører i 41 af de 54 boligorganisationer, som er medlemmer af AlmenNet.

Udover at tildele den fine titel servicerer AlmenNet ambassadørerne ved blandt andet at udsende særlige nyhedsmails til dem, og ved at give dem adgang til projekter før andre får det, samt ved at afholde webinarer for dem. I webinarerne præsenteres de vigtigste nye projekter for ambassadørerne, og der åbnes for spørgsmål og svar. Et webinar varer nøjagtigt én time. Der har været afholdt fire sådanne webinarer, hvor der gennemsnitligt har deltaget ca. 20 af de 41 ambassadører.

<p><i>2016: Ungdomsboliger</i></p> <ul style="list-style-type: none">
• Fremtidens almene ungdomsboliger (37)
• Fællesarealer i ungdomsboliger (39) <p><i>2017: Billige Boliger</i></p> <ul style="list-style-type: none">
• Mundtligt inspirationskatalog om billige boliger
• Basisboligen (36)
• Konkrete eksempler på billige boliger <p><i>2017: Indeklima</i></p> <ul style="list-style-type: none">
• Dynamisk varmeregnskab med fokus på indeklima (13+24)
• Beboer-nudging: værdiskabende effekter på indeklima og varmekonsum i en almen renovering <p><i>2018: Bæredygtighed i praksis</i></p> <ul style="list-style-type: none">
• Fremtidens bæredygtige dialog- og prioriteringsværktøj (70)
• DGNB i fokus

Figur 4: Temaer og indhold i afholdte webinarer.
(Forsøgspuljeprojekter er markeret med projektnummer i parentes)

Som det fremgår af ovenstående har webinarerne i høj grad formidlet forsøgspuljens projekter. Det fremgik af fokusgruppeinterviewene, at webinarerne er meget populære. De giver næsten samme intensive nærvær i præsentationerne og diskussionerne som et seminar på ultra kort tid (præcis én time). De sparer deltagerne for rejsetid og –udgifter.

Og deltagerkredsen kan i princippet være stor (men da begrænses muligheden for at alle komme med i diskussionerne).

Ulempen ved denne mødeform er, at der ikke er pauser i arrangementet, hvor man over en kop kaffe eller en frokost udveksler erfaringer med kollegaer fra andre boligorganisationer face-to-face. Webinarerne kan således ikke erstatte de fysiske møder, som middel til at opbygge tætte personlige relationer mellem aktørerne i de almene boligorganisationer. Men dette til trods er webinarer et fint og bekvemt supplement til ERFA møder og konferencer.

Fra 2019 åbnes webinarerne for alle medlemmer af AlmenNet. Da mødeformen er så populær, og da det ikke er forbundet med ekstra omkostninger at deltagertallet stiger, er det en forståelig beslutning. Men det betænkelige er, at intimiteten risikerer at forsvinde, hvis deltagerantallet stiger markant. Desuden bortfalder den positive særbehandling af ambassadørerne, som den hidtidige ”eksklusive” mødeform har været.

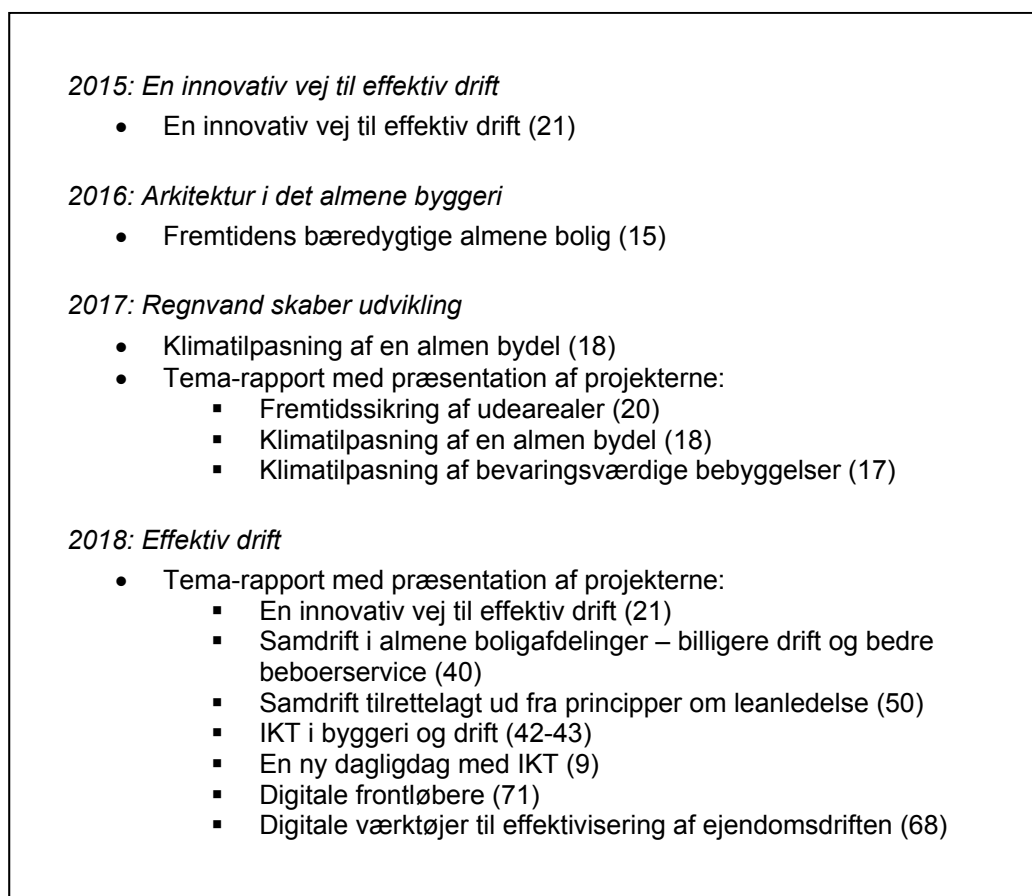
AlmenNets konferencer

Allerede før 2014 havde AlmenNet afholdt et par større konferencer med over 100 deltagere pr. gang. Konferencerne adskilte sig fra netværks- og ERFA møder ved, at de var åbne for personer og organisationer, som ikke var medlemmer af AlmenNet. I 2014 evalueringen blev konferencerne vurderet som meget værdifulde og fagligt inspirerende.

Konferencevirksomheden er blevet fortsat med en konference om året. Konferencerne har nogle gange været afholdt i et samarbejde med andre, som f.eks. BL, Realdania, Bygherreforeningen, SBI og ministeriet. Konferencerne samler typisk et stort antal deltagere, dvs. mellem 120 og 200. Der har igennem årene været eksperimenteret med mødeformen. I de seneste konferencer er mængden af fælles plenumforedrag blevet reduceret, mens der i stedet er lagt vægt på parallelle eller successivt afholdte workshops om delemner.

Nedenstående oversigt i figur 5 viser, hvilke konferencer der har været afholdt siden 2014. Af oversigten fremgår det også, hvilke projekter fra forsøgspuljen, der har været præsenteret på konferencerne.

Udover disse konferencer blev der i en ret lang periode arrangeret kurser sammen med Dansk Byplanlaboratorium, bl.a. med det sigte, at få kommunale embedsfolk mere i tale. Det lykkedes til overflod. I 2014 blev det vurderet, at der nu var flere kommunale deltagere i kurserne end deltagere fra den almene boligsektor. Men den kommunale interesse holdt ikke i længden. Efter et par gange at have måtte aflyse kurserne på grund af for få tilmeldinger, blev kursusvirksomheden indstillet for et par år siden.

Figur 5: Temaer og indhold i afholdte konferencer.
(Forsøgspuljeprojekter er markeret med nummer i parentes)

Forsøgspuljens gennemslag til praksis

I de foregående afsnit er der især blevet set på formidlingen af forsøgspuljens resultater i et ”afsender perspektiv”: hvorledes, og i hvilket omfang, er projekternes resultater blevet sendt videre til diverse modtagere. Ministeriet ønsker også at vide, om den formidlede viden er blevet omsat til en ændret praksis i den almene boligsektor. Det spørgsmål kan der – med de begrænsninger der ligger i nærværende evaluerings omfang – kun gives et usikkert svar på. Forsøgspuljens projekter har jo ikke været den eneste påvirkningsfaktor overfor sektoren i de år puljen har eksisteret. Både AlmenNets egne udviklingsprojekter, Realdanias projekter og Landsbyggefondens projekter har i samme periode påvirket praksis. Dertil kommer de forskellige lovgivningsmæssige og administrative ændringer, der har været i perioden fra 2010 til 2018, som også har haft stor betydning for ændringerne af praksis. Endelig er der også en høj grad af ”selv-læring” i sektoren, hvor et boligselskab eller en afdeling af sig selv beslutter sig for at ændre praksis. En variant af dette er, at nye gode ideer opstået i et boligselskab gives videre til et andet selskab, eller overføres ved simpelt ”ide-tyveri”.

Men med disse forbehold in mente, så var det både deltagerne i fokusgruppeinterviewene og de interviewede nøglepersoners fælles indtryk, at forsøgspuljeprojekterne især inden for hovedområdet Effektiv drift, udover at bidrage markant til det generelle vidensniveau, også har bidraget til de ændringer af praksis, som sektoren har oplevet især i de seneste 3-4 år. Dette harmonere godt med, at det netop er inden for dette område, at der er den flittigste trafik på hjemmesiden. Således lå 50% af sidevisningerne på hjemmesiden i slutningen af 2018 indenfor området Effektiv drift.

Det blev i interviewene også påpeget, at den betydelige vidensopbygning forsøgspuljen har givet anledning til, har haft – og vil få – betydning ved at rådgivere og konsulenter, som betjener sektoren, og som er nogle af de flittigste læsere, bruger og videreudvikler den etablerede viden i deres arbejde for diverse boligorganisationer. Som det blev sagt: projekterne indgår i den faglige ”fødekæde”, som på sigt kvalificerer ikke blot konsulenterne, men også de organisationer de betjener. I overensstemmelse hermed blev der peget på, at en del af projektvirksomheden også smitter af i forsknings- og undervisningsverden. Der læses og bruges rapporter fra projekterne, således at næste generation af højt uddannede ansatte i boligsektoren bliver klogere. Det er næsten umuligt at ”måle” den effekt – men at vidensopbygning og opkvalificering af sektoren har betydning, det var der enighed om blandt alle de interviewede.

Sammenfattende vurdering af formidlingen af forsøgspuljens resultater

Alt i alt vurderes det, at det var en rigtig og lykkelig beslutning, der blev taget i 2012, hvor formidlingen af resultaterne fra Den Almene Forsøgspulje blev overladt til AlmenNet. Især med de mange skiftende ministerielle placeringer almenbolig området og dermed forsøgspuljen har haft i årene fra 2012 til 2018, har det været en uvurderlig fordel, at forsøgspuljeresultaterne har ”ligget fast” hos AlmenNet. Det har betydet, at resultaterne af projekterne har været let tilgængelig og har kunnet nyde godt af placeringen på denne hyppigt besøgte hjemmeside. Set over en længere periode fra 2014 til 2017 lå trafikken på AlmenNets hjemmeside i gennemsnit på 58 besøg pr. dag – men med meget store udsving. I forbindelse med særlige begivenheder (ny udgivelser, konferencer mv.) kunne trafikken komme helt op på 250-260 daglige besøg. Trafikken på forsøgspuljens hjemmeside var naturligvis lavere. Historisk lå besøgstallet for 2014 til 2017 på 17 besøg pr. dag. Opgørelsen for 4. kvartal 2018 viser, at AlmenNets hjemmeside med et gennemsnitligt besøgstal på 51 nogenlunde holder skansen, mens forsøgspuljens besøgstal i samme kvartal var halveret til gennemsnitligt 9 pr. dag. Hovedforklaringen er sandsynligvis, at ny tilgangen af forsøgspuljeprojekter er stilnet af. Et interessant og for forsøgspuljen opløftende fænomen er, at den gennemsnitlige besøgstid på forsøgspuljens hjemmeside med 5½ minut er væsentligt længere end den er på AlmenNets hjemmeside, hvor den kun er på godt 1½ minut og at antallet af downloads (af publikationer) er mere end dobbelt så højt på forsøgspuljens hjemmeside. Det tyder på, at de besøgende på forsøgspuljens hjemmeside fordyber sig i projekterne, når de først er kommet ind på siden.

Hvor det i evalueringen af AlmenNets formidling i 2014 gav mening at anbefale en stærkere satsning på mundtlig formidling, er dette ikke længere tilfældet. Den mundtlige formidling, som forestås af AlmenNets sekretariat i samarbejde med lokale boligorganisationer, ministeriet, BL, LBF og lejlighedsvis også sammen med andre parter som f.eks. Realdania, SBi mv., kan næppe gøres bedre. Der har været ydet en overordentlig stor indsats i årene siden 2014, som har befæstet AlmenNets stilling som den organisation, der formidler oplysninger om forsknings- og udviklingsprojekter af interesse for boligsektoren. Ses der på ERFA-møderne, så har der siden slutningen af 2014 været ikke mindre end 1.995 deltagere i alt, og 1.151 deltagere i de møder hvor forsøgspuljens projekter har været på. I samme tidsrum har der været afholdt 4 store konferencer med sammenlagt 6-700 deltagere. Ved alle konferencerne har der været forsøgspuljeprojekter på programmet. Dertil kommer projektansvarliges deltagelse i andres møder og kurser med præsentation af puljeprojekter i et betragteligt omfang.

Det er ofte svært at identificere enkelte årsager til ændringer i praksis inden for den almene boligsektor, når der ikke lige er tale om ændret lovgivning, som fremtvinger ændringerne. Ses der på den periode fra 2010 og frem, hvor forsøgspuljen har været aktiv, har den tydeligste ændring i praksis fundet sted i driften af de almene boligafdelinger. På det helt generelle plan hænger det sammen med den gennemgribende digitalisering, som hele samfundet har været igennem, med bedre og hurtigere EDB systemer, med mere og mere kapable mobiltelefoner, tablets og computere. Men det hænger også sammen med den omfattende, rettidige projektindsats om effektiv drift, som forsøgspuljen har stået for. I både nøglepersons- og fokusgruppeinterviewene blev det lykkelige sammenfald af skærpede krav fra ministeriets side, nye teknologiske muligheder og en række forsøgs- og udviklingsprojekter i forsøgspulje regi, fremhævet som forsøgspuljens mest vellykkede indsats.

I interviewene blev det yderligere påpeget, at forsøgspuljens indsats også på de andre faglige områder har haft betydning både i forhold til de mere udviklingsorienterede dele af sektoren selv, og ikke mindst i forhold til de rådgivere og konsulenter, der betjener sektoren. Og der blev også peget på, at en del af projektvirksomheden smitter af i forsknings- og undervisningsverden. Der læses og bruges rapporterne fra projekterne af både lærere og studerende.

Bilag: Interviewpersoner

Deltagere i fokusgruppeinterviewene

Allan Werge, direktør, A12Bolig
Anders Fajers, forvaltningskonsulent, Boligkontoret Danmark
Frantz Leitner, projektleder, FAB
Pia Lyngdrup Nedergaard, udviklingschef, ØsterBo
Trine Birk, Aarhus kommune
Julie Jettesdatter Skoven, chefkonsulent, tidl. Domea (nu KAB)
Cecilie Rønnow Eskelund, KAB
Andrea Mortensen, adjunkt, VIA University College
Sven Buch, udviklingschef, Himmerland Boligforening
Lars Engberg, seniorforsker, SBI
Claus Bjørton, kundeforf, KAB
Stine Konradi, konsulent, Konradi – livet mellem husene
Caroline Beck, konsulent, Nueva

Nøglepersoninterview

Rolf Andersson, direktør, KAB
Mikael Lynnerup Kristensen, kontorchef, Transport, Bygge- og Boligstyrelsen
Astrid Biering Fonsbøl, sekretariatschef, AlmenNet
Niklas Jarnit, konsulent, AlmenNet
Bent Madsen, direktør, Boligselskabernes Landsforening

Telefoninterview

Caroline Beck, Nueva
Julie Jettesdatter Skoven, tidl. Domea (nu KAB)
Göran Wilke, Exergi
Ida Ravnholdt Poulsen, Boligkontoret Danmark
Trine Trampe, KAB
Mikkel Madsen, fsb
Allan Werge, A12Bolig
Søren Ahle Hansen, ØsterBo
Zeynel Palamuctu, Dominia A/S
Frank S. Hansen, Niras